

HALVMÅNE OG HAKEKORS er historien om alliansen som kunne kvalt den moderne staten Israel før den ble født. Helt fra nazistene kom til makten i 1933, hadde muftien av Jerusalem, Haj Amin al-Husseini, sett for seg at Adolf Hitler kunne løse hans «jødeproblem». Sommeren 1942 så alt lyst ut for muftien. Tyske divisjoner rykket østover i Nord-Afrika, stadig nærmere Palestina. SS klargjorde en innsatskommando med menn som hadde personlig erfaring med massebord av jøder fra Øst-Europa. Denne boken dokumenterer hvordan nazistenes forsøk på å tilintetgjøre jødisk nærvær i Palestina fikk omfattende og aktiv støtte fra arabisk side.

De to tyske forfatterne peker på det dystre faktum at det aldri ble tatt et oppgjør med nazismen i den arabiske verden. Fører-dyrkelsen levde videre i de arabiske diktaturer. Jødehatet fortsatte å bre om seg og resulterte i store overgrep mot jøder i hele den arabiske verden. To tiår etter at hakekorsets dødsskvadroner var beseiret i Europa hadde halvmånens antisemitter jaget nesten alle jøder ut av den arabiske verden.

«Arabiske nasjonalister, islamister og nazister fant hverandre i felles jødehat. Denne ideologiske alliansen, som jaget jødene ut av arabiske land, avviser også et jødisk Israel og er hovedhinderet for en løsning på den arabisk-israelske konflikten.»

JAN BENJAMIN RØDNER, STYREMEDLEM MED ISRAEL FOR FRED

MARTIN CÜPPERS (f. 1966) er vitenskapelig medarbeider ved forskningssenteret Ludwigsburg under Universitetet i Stuttgart. Cüppers er ekspert på nazismens historie, med et særlig fokus på folkemordet på de europeiske jøder. Han har utgitt flere publikasjoner, blant annet om innsatskommandoene til SS. Cüppers tok sin doktorgrad i 2004.

KLAUS-MICHAEL MALLMANN (f. 1948) er vitenskapelig leder ved forskningssenteret Ludwigsburg og professor i nyere historie ved Universitetet i Stuttgart. Mallmann er ekspert både på den tyske kommunismen og nazismen i mellomkrigstiden. Han har utgitt en rekke publikasjoner om nyere tysk historie, spesielt med vekt på andre verdenskrig. Mallmann tok sin doktorgrad i 1980.

ISBN 978-82-997797-2-2

Halvmåne og hakekors

2

MIFF

Halvmåne og hakekors

Arabernes og nazistenes allianse

Klaus-Michael Mallmann og Martin Cüppers

Med forord av Jan Benjamin Rødner

Innhold

Den norske utgiverens forord	5
Innledning	19
1. Jihad	
Den arabiske kampen mot jødene i Palestina	23
2. Brune forbindelser	
Sympati for Det tredje rike i Midtøsten	47
3. Jødisk utvandring eller støtte til araberne	
Snikende prioritetsendring på tysk side	61
4. Militære inngrep	
Fremmarsj i Kyrenaika og bomber i Irak	71
5. Tyske planer for tiden etter Barbarossa	
Middelhavet som neste arena	89
6. Aksens alliansepartner	
Muftien i Berlin	103
7. Rommel ved Kairo	
Veien virker åpen	117
8. «Tiltak overfor sivilbefolkningen under eget ansvar»	
Innsatskommandoen i panserarmé Afrika	131
9. Før den tyske innmarsjen	
Den arabiske klangbunnen	141
10. Den truede <i>yishuven</i>	
Jødiske reaksjoner i Palestina	155
11. Nederlaget ved El Alamein og tapet av Kaukasus-muligheten	
Verdenskrigens vendepunkt	171
12. Den andre fronten	
De alliertes landgang i Nord-Afrika og innsats- kommandoen i Tunis	185
13. Muslimer for Det tredje rike	
Den islamske sektoren i den tyske hæren, sikkerhetspolitiet og Waffen-ss	203
14. Fallskjermjegere og agenter	
Tyske infiltrasjonsforsøk i krigens slutfase	217
Etterord	223
Forkortelser	239
Illustrasjoner og kart	242
Kilder og litteratur	243
Personregister	261
Stedsregister	266
Om forfatterne	271

Den norske utgiverens forord

Av Jan Benj. Rødner, styremedlem i Med Israel for fred

ISRAELS FIENDER SPØR ofte: «Hvorfor må palestinerne lide for den urett jødene har lidd i Europa?» Det kan svares mye til dette retoriske spørsmålet. I denne boken behandles sammenhengen og samarbeidet mellom det nazistiske Tyskland og den palestina-arabiske bevegelsen fra slutten av første verdenskrig frem til slutten av andre verdenskrig i 1945. Den uhyggelige konklusjonen er uomtvistelig: Dersom Nazi-Tyskland og dets allierte hadde gått seirende ut av den andre verdenskrig, ville jødene i den arabiske verden generelt og den palestinske spesielt gått samme skjebne i møte som de europeiske jødene. Arabere ville vært initiativtagere og villige medhjelpere til et nytt folkemord.

La det være helt klart: Det er med muslimer som med alle andre: Det er store forskjeller fra den ene muslimen til den andre, alt etter hvor i verden de kommer fra, hvilken gren av islam de bekjenner seg til og hvilket miljø de befinner seg i. Det er mange muslimer med gode holdninger i disse spørsmålene. Man kan ikke skjære alle muslimer over en kam.

Men når dette er sagt, er det dessverre også slik at antisemittismen har en betydelig utbredelse i de muslimske miljøene, hva enten det er i Midtøsten eller i Norge. Denne antisemittismen kan ta mange former, fra det mest grovkornede jødehat til antisemittisme maskert som antizionisme. Det er farlig å late som om dette ikke er noe å bry seg om eller at det forsvinner om vi unnlater å fortelle om det. Når man møter den slags er det viktig at man sier i fra. Går det upåtalet hen, blir det oppfattet som aksept og det forsterker slike understrømninger som derved får anledning til å vokse videre, også i Norge.

Ved utgivelsen av boken «Dobbeltspill, Sviket mot fredsprosessen» i 2012 viste MIFF hvordan den palestinske ledelsen oppmuntrer til jødehat i dag samtidig som de bedyrer sin uskyld overfor den vestlige verden. Slik dobbelkommunikasjon har lange historiske røtter. Den boken du nå har i hånden forteller en del om det. Muftien av Jerusalem Haj Amin al-Husseini hadde og har stor innflytelse på arabisk og spesielt palestinsk tankegang. En av grunnene til denne innflytelsen er at han ikke var alene om slike idéer og at de kunne forankres i islam. Denne boken forteller om hvordan den anti-jødiske kampen ble opphøyet til religiøs plikt og konflikten plassert i en pan-islamisk og pan-arabisk sammenheng (idéologier om samarbeide og enhet mellom alle muslimer og/eller arabere / arabiske land).

Haj Amin al-Husseini har mange etterkommere, både idéologisk og familiært. Noen få eksempler: Yasir Arafat, PLOs mangeårige leder, var i slekt med al-Husseini gjennom sin mor, Hamida al-Husseini som var kusine av muftien. Faisal Abdel Qader Al-Husseini (1940–

2001) satt i ledelsen av PLO. Han var sønn av Abd al-Qadir al-Husseini (1907-1948), nevø av Haj Amin al-Husseini. I 1933 dannet han den hemmelige militante gruppen Organisasjonen for Hellig Krig. Han var en av lederne av revolten mot britene i 1936-39. I 1948 var han leder for The Arab Liberation Army (ALA) i landsbyen Kastel vest for Jerusalem. Landsbyen deltok i beleiringen av byen for å sulte ut den jødiske befolkningen i Jerusalem. De var nær ved å lykkes. I perioder gikk antall kalorier pr. person ned til under 900/dag og vannmangelen var forferdelig. Abd al-Qadir al-Husseini ble skutt i kamp under beleiringen av Jerusalem 8. april.

Dette forordet er blitt noe springende. Dels forsøker jeg å utdype enkelte kapitler i boken med tilleggsinformasjon. Samtidig bringer jeg frem i lyset noen hendelser som er glemt, men som kan kaste ytterligere lys over forbindelsen mellom araberne og nazismen. Håpet er at det gjør det lettere å se det hele i den større sammenheng, herunder den norske Midtøstendebatten. Forhåpentligvis har jeg lykkes slik at leseren får enda mere ut av boken til de to tyske forfatterne.

Israelske egensensur

I propagandakrigen om Midtøsten har den israelske ledelsen lidd under to selvpålagte begrensninger:

For det første har de ikke med styrke fremhevet det faktum at landet under og i årene etter Israels uavhengighetskrig i 1947-1949 mottok omtrent like mange jødiske flyktninger fra arabiske land som det flyktet arabere fra Israel. (I tillegg flyktet flere hundre tusen jøder fra arabiske land til andre vestlige land.)

Grunnen til at de israelske lederne ikke ville snakke om de jødiske flyktningene fra arabiske land til Israel, var at det tok flere år med teltleire og kummerlige forhold før de ble så noenlunde integrert i det israelske samfunnet. Selv om den politiske ledelsen, under svært vanskelige forhold satte inn store ressurser for å integrere dem, var det en følelse av skam over at det likevel tok årevis. Dette i skarp motsetning til de arabiske lederne som bevisst har holdt flyktningene som åpne sår for å bruke dem som et kampmiddel for å utslette Israel. Dette fortsetter like til denne dag. Det har skjedd med ivrig støtte fra en rekke FN-organisasjoner, komiteer m.m. i strid med all annen internasjonal praksis på området. Du kan lese mer om dette på MIFFs nettsider, miff.no, særlig under temasideene *Innføringsartikler* og *Flyktninger*.

For det andre har israelske ledere ikke understreket den palestina-arabiske antisemittismen som ville ha utslettet alt jødisk liv i Midtøsten om Israel hadde tapt sine kriger. Håpet var at det ville bli lettere å skape en varig fred mellom jøder og arabere dersom man unnlot å trekke det frem. Men dermed har veien ligget åpen for en voldsom antisemittisk propaganda på palestinsk side som effektivt stopper enhver mulighet for fred mellom en israelsk og en palestinsk stat. Likeledes har dette uforsonlige hatet banet veien for terrorisme, finansiert og planlagt fra toppen i det palestinske samfunnet.

Antisemittismen er utbredt i det palestinske samfunnet

Gjennom årene er de omfattende utslagene av så vel religiøs som politisk antisemittisme fra øverst til nederst i det palestinske samfunnet nesten aldri blitt formidlet i vestlige media. Når det kommer frem, blir det freidig påstått at det "bare" er naturlige reaksjoner på Israels okkupasjon i moderne tid og at det ikke er basert på noen grunnleggende palestinsk antisemittisme. Dessverre er dette langt fra sannheten.

Denne boken viser at arabisk/ palestinsk antisemittisme i sin moderne form hadde begynt allerede før første verdenskrig. Den gjennomgikk en utvikling parallelt med utviklingen i Europa. Adolf Hitlers bok *Mein Kampf* og konspirasjonsteoriene i *Zions Vises Protokoller* har fått en voldsom utbredelse i hele den arabiske verden fra 1930-tallet til i dag. Fortsatt er det en av de mest leste bøkene i en rekke arabiske land. I Egypt ble det i 2002 laget en TV-serie i 41 episoder basert på *Zions Vises Protokoller*. Den har vært vist en rekke ganger på statskanaler i den arabiske verden. Under den palestinske ledelsen (PA) blir utilsørt jødehat og beundring for Hitler fremført på barne-TV. Så lenge PA, Hamas og Hizbollah holder på med den slags propaganda, og aktivt motarbeider enhver tanke på fred med Israel, er det utenkelig med en varig fredsløsning mellom Israel og dets nærmeste naboer. Derfor er det viktig at det blir kjent i den vestlige verden hva som foregår av nedbrytende og hatefull propaganda på den palestinske siden.

Den arabiske/ muslimske antisemittismen er ikke begrenset til Midtøsten. Den finnes over store deler av den muslimske verden. Og den er kommet til Norge. Vi ser det i norske skoler og moskéer. Vi har sett det i demonstrasjoner på Karl Johan, Oslos hovedgate.

For å kunne ta innover seg og forstå alvoret i dette, er det vesentlig at vi også kjenner til røttene til den palestinske antisemittismen. En betydningsfull del av dette blir behandlet her. Derfor er dette en viktig bok.

Dessverre er det rikelig med stoff å ta av, både i Koranen og hadithene (nedskrevne fortellinger om hva profeten Muhammed sa og gjorde). Eksempelvis heter det i Koranen: «Før krig mot dem som ikke tror på Gud og dommens dag, som ikke forbyr det Gud og Hans sendebud har erklært forbudt, og som ikke bekjenner sannhets religion av skriftfolkene, til de punger ut med tributt i ydmykhet.» Sura 9, vers 29. I praksis har dette og andre koranvers medført undertrykkelse av jødene i muslimske land opp gjennom historien. Graden av undertrykkelse har variert i tid og sted. Men den har vært betydelig og er likevel lite kjent.

Hamas-charteret fra 1988 siterer en meget brukt hadith i artikkel 7: «Hamas er et av leddene i Jihad-kjeden i konfrontasjonen med den zionistiske invasjon... Tiden vil komme når muslimer vil kjempe mot jødene (og drepe dem); inntil *jødene skjuler seg bak stener og trær som vil rope: O muslim! En jøde skjuler seg bak meg. Kom og drep ham!*» I artikkel 8 finner vi slagordet til Hamas: «Allah er målet, Profeten er modellen, Koranen er grunnloven, Jihad er veien og død for Allahs sak er den mest opphøyde tro.» Dette gir skremmende perspektiver: Vi finner her en militant bevegelse, bygget på fanatisk religiøsitet kombinert med en døds kult. Fatah og deres palestinske selvstyremyndigheter (PA) ligger ikke langt etter i så måte.

PLOs nasjonalcharter fra 1968 har en rekke bestemmelser som fornektet jøders historiske og

religiøse tilknytning til landet, beskriver zionismen på en hatefull måte og bygger på at hele området, inkludert Israel, skal «frigjøres».

Kristen antisemittisme i Midtøsten

Dessverre har anti-israelske og antisemittiske holdninger dype røtter også i den kristne befolkningen i Midtøsten. For mange kan det være begrunnet i ren selvoppholdelsesdrift, slik som med kopterne i Egypt. Men blant palestina-araberne har det også gitt seg utslag i en antijødisk teologi. Flere kristne palestina-arabiske teologer benekter Israels eksistensberettigelse ved en systematisk av-judaisering av Bibelen. En viktig hendelse i denne forbindelse fant sted under den første inifadaen, da flere teologer gikk sammen om å utarbeide en *palestinsk frigjøringssteologi*.

Av-judaiseringen går hånd i hånd med den palestinske ledelsens «forskning» for å «bevise» at jødene ikke har noen historisk eller religiøs tilknytning til eller rett til landet. Det blir fulgt opp med hatefull språkbruk, kamuffert under et teppe av påstått nestekjærlighet.

I kampen mellom jødedom, kristendom og islam har mange kristne ledere valgt muslimenes side. Dette på tross av at den arabiske verden generelt, og Midtøsten spesielt, er i ferd med å bli tømt for kristne. Kairos-dokumentet er ett av utallige utslag av denne kristne holdningen. Dels kan det være selvoppholdelse. Men det kan også sees som et utslag av erstatningsteologien hvor Kirken oppfatter seg som «Verus Israel», det sanne Israel.

Dette fenomenet er med på å berede grunnen for sterkt israelskritiske holdninger i Norge. Det skjer ved de mange kontakter mellom Den norske kirke og den kristne befolkningen i Midtøsten, ved hjelpearbeidet gjennom Kirkens Nødhjelp og ved det internasjonale kristne samarbeidet.

Dette vanskeliggjør konflikten fordi de anti-israelske og antisemittiske holdningene smitter over på og forsterker de religiøse skillelinjene.

Muslimsk antisemittisme i Norge benektes og bortforklares

Flere undersøkelser de siste årene har vist en uhyggelig tendens til antisemittiske holdninger også i vårt land. Vi ser det av meningsmålinger om holdninger i skoler og i samfunnet generelt. Et par eksempler kan illustrere problemet:

En undersøkelse foretatt av utdanningsetaten i Oslo i 2011 viser at 51 prosent av elevene bruker ordet «jøde» i nedsettende betydning.

Nehmat Ali Shah er imam i i Norges største muslimske menighet, Central Jamaat-e Ahl-e Sunnat (CJAS) med over 5.000 medlemmer. 17. januar 2013 sa han til *Dagsavisen*: «Det er jøder som står bak mediene – det er det som ødelegger ... Jøder har stor forretningsmakt i verden ... Hvorfor drepte tyskerne jødene? En grunn er at de er urolige folk i verden.»

For å mildne og bortforklare denne uttalelsen sa professor Kari Vogt ved Universitetet i Oslo:

«Det er ingenting i islam som bidrar til antisemittisme. ... Disse oppfatningene er latterlige og bærer preg av at de ikke kan lese eller forstå ting i aviser, på nettet og tv. De har kun summarisk kunnskap om norske forhold.» Midtøsten-propagandisten professor Hilde Henriksen Waage sa at palestinerne ikke har tatt noe oppgjør med Holocaust og man kan derfor ikke vente noe annet.

Slike unnskyldende og bortforklarende vurderinger, uten fordømmelse, er skumle. Det norske samfunnet blir lært opp til å filtrere bort alt som kan forklare Israels opptreden. Samtidig blir det fokusert på hvor vanskelig situasjonen for palestinerne er - gjerne overdrevet og tatt ut av sin sammenheng. Da blir det umulig for den norske opinionen å forstå hva som egentlig foregår i Midtøsten.

For imamens uttalelser er langt ifra latterlige. I Israel har tusenvis av mennesker blitt lemlestet og myrdet fordi mange arabere/ palestinere tror på nettopp ville anklager mot jøder som gruppe. Når vi vet at barnevogner, sykebler og gravide blir misbrukt til å frakte våpen og bomber som skal brukes til terror mot sivile - da forstår vi bedre at det er nødvendig med en forsvarsbarriere, sjøblokkade av Gaza og at det kan ta tid å komme seg gjennom grenseposter.

Men det ser ut til at palestineres terrorvirksomhet ikke gjør særlig inntrykk på våre hjemlige media. Kanskje er det fordi man ikke er klar over hvordan det arabiske samfunnet er gjennomsyret av antisemittisme. Dersom man er klar over det, later man som om det skyldes latterlig uvitenhet som ikke får noen konsekvenser utover det. Dette er en farlig politikk fordi det setter oss ut av stand til å forstå hva som foregår og hva som må gjøres dersom målet er en varig fred, ikke bare i Midtøsten, men også i Europa og Norge. For dersom vi lar antisemittismen snike seg inn i det norske samfunnet fordi vi ikke tør ta tak i problemet og heller forsøker å feie det under teppet, da taper det norske humanistiske demokratiet.

Trusler om jødeutryddelse på Karl Johans gate i Oslo

Bildet på neste side viser situasjonen under en støttemarkering som MIFF og IKAJ holdt foran Stortinget 8. januar 2009. Mordemonstranter stod utenfor Grand Hotell på Karl Johans gate. De hylte for å overdøve appellene som ble holdt under Israel-vennenes samling og de hadde med seg bannere slik bildet viser.

Hva er meningen med slagordet «HAYBER HAYBER YÂ yehud» som betyr «Hayber, Hayber o jøder»? Hayber er navnet på en dal utenfor Medina. Her søkte de gjenlevende av tre jødiske stammer i Medina tilflukt etter at Muhammeds styrker i år 628 hadde gjennomført en massakre mot jødene og utvist dem fra byen. Senere dro Muhammed til Hayber og massakrerte de gjenlevende jødene der.

Hayber symboliserer utryddelsen av jødene fra regionen. Slagordet er en trussel mot jødene om at deres dager er talte fordi en gjentakelse av massakren i Hayber vil komme. Dette understrekes av den neste setningen «CEYSU MUHAMMED SAWFA YA'UD» som betyr «Muhammeds hær vil komme tilbake». Dette klargjør meningen. Muhammeds hær vil komme tilbake og massakrere jødene, slik det skjedde i Hayber. Dette er særlig skremmende fordi det viser at tanken om folkemord på jøder er levende i norske gater - over 70 år etter deportasjonen av norske jøder til gasskamrene i Auschwitz.

Muslimske ungdommer i Oslo løftet banner med jihad-kampprop da Israel-venner arrangerte støttemarkering utenfor Stortinget 8. januar 2009. Muslimene brukte også det gule Hizbollah-flagget. Foto: Odd Østtveit.

Muslimske ss-styrker

Jødehatet som sendte norske jøder i døden i Auschwitz, var ikke et fenomen som var isolert til det kristne Europa. I kapittel 13 av denne boken kan vi lese om hvordan det ble opprettet muslimske ss-styrker under andre verdenskrig. Disse muslimske ss-styrkene ble dannet etter et iherdig arbeide av Haj Amin al-Husseini – bedre kjent som muftien av Jerusalem. Gjennom hele sitt liv arbeidet han for en pan-muslimsk og pan-arabisk tankegang hvor det sentrale ikke var den enkelte stat, men tanken om en felles stat grunnlagt på islam, og for de arabiske landene på den arabiske befolkningen. Dette gjenspeiles blant annet i PLOs Nasjonalcharter § 1 hvor det heter: «Palestina er hjemlandet til det arabisk-palestinske folket. Det er en udelelig del av det arabiske hjemland og det palestinske folk er en integrert del av den arabiske nasjon.»

Etter Rashid Alis kupp i Irak i 1941 og muftiens erklæring av jihad mot England, flyktet han til Italia. Han kom til Roma og møtte Mussolini 1. november 1941. Deretter møtte han Hitler 28. november samme år. Han gjorde flere forsøk på å danne en arabisk militær enhet, blant annet med arabiske krigsfanger som hadde tjenestegjort sammen med britene i Grekenland. Disse forsøkene førte ikke frem og al-Husseini gikk så med på å rekruttere frivillige muslimer fra Balkan, først fra Bosnia og senere Kosovo og Albania.

Det ble etter hvert opprettet flere slike muslimske avdelinger med ss-styrker. Mest kjent er Waffen-ss's 13. divisjon, divisjon Handschar (avledning av det arabiske *khanjar* som var navnet på den krummabelen som ble båret av politiet i det ottomanske riket). Navnet forekommer i forvanskninger, som Hanjar eller Handzar. Divisjon *Handschar* bestod av rundt 20.000

1. Jihad

Den arabiske kampen mot jødene i Palestina

FREM TIL SLUTTEN av første verdenskrig var Palestina en avsidesliggende osmansk provins.¹ Landet var tynt bosatt og verken overbefolket eller intensivt utnyttet ved forrige århundreskifte, og det bodde anslagsvis omkring 400 000 innbyggere der. Det store flertallet av dem var arabere. De fleste var sunnimuslimer, men i byene bodde også en kristen minoritet av arabisk avstamning. Det fantes dessuten en liten jødisk befolkning som var konsentrert i Jerusalem, Hebron, Tiberias og Safed. Den var av sefardisk herkomst og hadde bodd der i flere hundre år. Dette gamle jødiske samfunnet (*yishuven*), som talte 25 000 mennesker i 1870, bodde i Det hellige land fordi medlemmene fulgte et religiøst påbud, de hadde ikke et sionistisk motiv.²

I den første *aliyah* (innvandringsbølgen) fra og med 1881 kom det for første gang et større antall jøder med askenasisk opphav. Dette skjedde i kjølvannet av mordet på tsar Aleksander 2. De påfølgende pogromene og restriksjonene førte til en masseutvandring av jøder fra det russiske keiserriket. Den klart største delen av denne strømmen gikk riktig nok til USA, og det var bare omkring 70 000 som kom fra Øst-Europa til Palestina frem til 1940. De første som kom, var flyktninger på leting etter et nytt diasporasamfunn, men i 1905 oppstod en ny *aliyah*, og her var motivasjonen en helt annen.³ I denne andre *aliyah* bekjente flesteparten seg til en sosialistisk preget sionisme. De forlot tsarriket etter den feilslåtte russiske revolusjonen i 1905 og ønsket å dyrke opp forfedrenes land igjen med egne hender. Denne nye *yishuven* regnet seg for å være en del av et nasjonalt oppbrudd. Medlemmene gikk begeistret inn for ideen om å skape et klasseløst samfunn, og i et eget jødisk land kunne det per definisjon verken finnes antisemittisme eller pogromer. Selv om Theodor Herzl, opphavsmannen til sionismen, neppe hadde gjort seg noen tanker om den arabiske befolkningen som allerede bodde der, hadde prosjektet ingen ting til felles med den vestlige kolonialismen i Afrika og Asia. Kolonier ble vanligvis etablert fordi man ville utnytte naturressurser og utbytte den innfødte befolkningen. Palestina var derimot heller et økonomisk tapsprosjekt for de innvandrede jødene. De som slo seg ned der, måtte gå i gang med vanning og kultivering. De måtte tåle beinhardt arbeid og måtte vente i mange år på avkastning. I tillegg måtte de gi

¹ Porath, *Emergence*, s. 1 f.; sml. Gerber.

² Krämer, *Geschichte*, s. 154 f.

³ Brenner, s. 55 f.

avkall på relativ velstand og urbane goder. De jødiske pionerene trodde at det bare var slik de kunne befri seg fra ghettoen og den mentaliteten som hersket der. De ønsket også å forvandle det historiske kravet på Erez Israel til et moralsk krav.⁴

Den første verdenskrig gjorde Palestina til sentrum for militære konfrontasjoner mellom britiske og osmansk-tyske tropper. I 1917 marsjerte det anglo-egyptiske ekspedisjonskorpset under general sir Edmund Allenby fra Egypt og erobret Sinaihalvøya, Negevørkenen og Gazastripen med store tap på begge sider. Korpset inntok Jaffa 16. november og Jerusalem 9. desember. Men det nordlige Palestina forble under osmansk kontroll frem til sensommeren 1918. Haifa falt først 23. september dette året, og Damaskus falt 1. oktober. Den britisk-osmanske våpenhvilen i Mudros 30. oktober avsluttet krigen på den østlige middelhavskysten, men etterlot Palestina i en svært uavklart situasjon.⁵ Britene hadde nemlig gitt løfter til tre sider, og alle løftene var nokså vage. For å få araberne over på sin side og for å få i stand et opprør mot sultanen hadde sir Henry McMahon, høykommissær i Egypt, gitt sharif Hussein av Mekka forventninger om et storarabisk rike, men i brevvekslingen ble det ikke nevnt om dette skulle omfatte Palestina.⁶ I Sykes-Picot-avtalen av 9. mai 1916 hadde Storbritannia og Frankrike også blitt enige om en avgrensning av begges interesser i regionen i tiden etter krigen, og avtalt en inndeling av områdene de skulle overta fra den «syke mannen ved Bosporos». Ifølge denne avtalen skulle Frankrike kontrollere området sør for Anatolia mellom Mosul og Akko, det britiske imperiet skulle få området som lå sør for dette igjen, fra Amman til Bagdad, mens Palestina skulle være under internasjonal kontroll.⁷

2. november 1917 avga utenriksminister lord Arthur Balfour en erklæring til lord James Rotschild som skulle få enda større konsekvenser. Han forsikret at regjeringen «ser positivt på etableringen av et nasjonalt hjem for det jødiske folket i Palestina, og vil gjøre sitt ytterste for å oppnå dette målet. Det må likevel klart understrekes at det ikke må foretas handlinger som utgjør overgrep på de sivile og religiøse rettighetene blant de eksisterende ikke-jødiske samfunnene i Palestina eller rettighetene eller den politiske statusen jøder nyter i andre land».⁸ Denne vennlige gesten skulle mobilisere jødiske samfunn over hele verden til å støtte London. Den var et diplomatisk gjennombrudd for sionismen, men den var langt fra entydig. «Palestina» kunne bety hele landet, men også bare en liten del av det. Begrepet «nasjonalt hjem» var ikke definert i folkeretten og svevde et sted mellom statsdannelse og bosettingrett. Og «ser positivt på» impliserte ikke noen kontraktfestet garanti fra det britiske imperiets side.⁹ Likevel besluttet San Remo-konferansen 25. april 1920 at Balfour-erklæringen skulle være en del av fredsavtalen med Tyrkia som ble inngått i Sèvres, og at mandatet for Palestina skulle overføres til Storbritannia. Traktaten ble sanksjonert av Folkeforbundet den 24. juli

⁴ Laqueur, s. 227 f., 287 f.

⁵ Fromkin, s. 305 f.

⁶ Ibid., s. 173 f., 218 f.; Cohen, *Origins*, s. 14 f.; sml. Antonius.

⁷ Fromkin, s. 188 f.

⁸ *The Times* 9.11.1917; sml. Hyamson, s. 26 f.; Fromkin, s. 276 f.; Cohen, *Origins*, s. 41 f.

⁹ Brenner, s. 88.

1922. I artikkel 2 fikk den britiske utenriksministerens løfte om et nasjonalt hjem for jødene for første gang et internasjonalt folkerettslig grunnlag. Men tvetydigheten i formuleringen skulle snart by på problemer.¹⁰

Mens Palestina fortsatt var under militær administrasjon, ble det begått flere antijødiske overgrep fra arabisk side. På slutten av 1919 angrep beduiner jødiske bosettere i Galilea, og i mars 1920 døde åtte mennesker under et overfall på Tel Chai. En av dem var Joseph Trumpeldor, en tannlege og tidligere offiser under tsaren. Sammen med Vladimir Jabotinsky hadde han ledet den jødiske legionen som kjempet på britisk side i 1917/18 i Palestina. Han var personifiseringen av en sionistisk pioner og ble siden opphøyd til nasjonal myte.¹¹ I Jerusalem 4. april samme år fikk den muslimske volden et mye større omfang. Denne dagen fant tre religiøse fester sted: den jødiske pessah, den kristne påsken og det muslimske Nabi Musa. Det ble holdt taler der araberne som strømmet til byen for å delta på prosesjonen, ble oppfordret til å slutte seg til Syria. Her hadde Feisal, sønnen av sharif Hussein nettopp proklamert et uavhengig kongerike.¹² Og muslimene ropte: «Palestina er vårt land, jødene er våre hunder!» Da pilgrimene gikk gjennom det jødiske kvarteret, brøt det ut voldsomme opptøyer og omfattende plyndring. Voldshandlingene fortsatte frem til 8. april og førte til fem døde, 216 sårede og 13 hardt skadde på jødisk side.¹³ De som regner dette for å være en «nasjonal demonstrasjon for uavhengighet og frihet», slik for eksempel den tyske arabisten Walter Hollstein gjør,¹⁴ lukker øynene for antisemittisk vold og glorifiserer terroren. Ifølge oberst Richard Meinertzhagen, en britisk etterretningsoffiser av jødisk opprinnelse, hadde ledende funksjonærer i militæradministrasjonen selv oppmuntret araberne til overgrepene for å stille sionismen i et dårlig lys.¹⁵ At det ikke fantes britiske tropper i Jerusalem disse dagene, taler for dette. Dessuten ropte mengden: «Regjeringen er på vårt parti.»¹⁶

Også straffefølgningen som fulgte, var mild. Musa Kazem al-Husseini, borgermesteren i Jerusalem og en av oppviglerne under Nabi Musa, ble avsatt og erstattet med Ragheb Nashashibi. En annen oppvigler, Haj Muhammad Amin al-Husseini, hadde forutseende nok flyktet til Syria. Han ble dømt, uten selv å være til stede ved rettssaken, til ti års fengsel, men han slapp å sone en eneste dag. Det hører nemlig med til den tragiske utviklingen at sir Herbert Samuel, en liberal mann med jødisk bakgrunn, ble satt til å lede den nyopprettede sivile mandatadministrasjonen. Han ønsket å slutte fred med araberne.¹⁷ Dette ville han oppnå ved å sette de to mektigste familiene i landet, Husseini og Nashashibi, som begge mente å stamme fra profeten, opp mot hverandre. Denne splitt og hersk-teknikken skulle tjene til å nøytralisere disse to familiene. Borgermesteren i Jerusalem var fra Nashashibi-familien. Derfor skulle et medlem av Husseini-familien ha det høyestegeistlige embetet og på denne

¹⁰ Fromkin, s. 403 f.

¹¹ Ibid., s. 446; Brenner, s. 69 f.; sml. Porath, *Emergence*, s. 31 f.

¹² Kedourie, *England*, s. 142 f.; Porath, *Search*, s. 4 f.

¹³ Lesch, s. 201 f.; Wasserstein, s. 60 f.; Krämer, *Geschichte*, s. 245 f.; Segev, s. 142 f.

¹⁴ Hollstein, s. 128.

¹⁵ Meinertzhagen, s. 56, 79 f.

¹⁶ Fromkin, s. 447.

¹⁷ Caplan, s. 2 f.; Wasserstein, s. 73 f.

2. Brune forbindelser

Sympati for Det tredje rike i Midtøsten

AKKURAT SOM MANGE tyskere mente araberne i Midtøsten at de var ofre for Versailles-traktaten. De beundret hvordan Tyskland etter 1933 «kastet Versailles lenker» og feiret en renessanse for statlig makt. I vestlige demokratier hadde verdier som parlamentarisme, rettsstat, universelle menneskerettigheter, prinsippet om en sekulær stat, ytringsfrihet og pluralisme en sterk stilling. Nå økte avstanden. Derfor beveget befolkningen i Orienten seg i stedet i retning av autoritarisme og en mytisk forherligelse av nasjonen og folket. Araberne følte seg tiltrukket av den tydelige antisemittiske propagandaen i Det tredje rike og av at tysk og italiensk politikk var på konfrontasjonskurs med mandatmaktene. Dette bidro til at aksemaktene fremsto som potensielle allierte for de arabiske nasjonalistene. I motsetning til Storbritannia, Frankrike og Italia hadde Tyskland heller aldri vært en kolonimakt i Midtøsten, noe som gjorde landet enda mer populært. Denne oppfatningen førte ikke bare til at det ble dannet islamistisk-fundamentalistiske bevegelser, men også til at det oppstod mange paramilitære partier som var organisert etter førerprinsippet og de europeiske modellene.¹

Det var særlig personen Adolf Hitler som hadde høy prestisje i den arabiske og hele den islamske verdenen. Etter at han overtok makten, ble det ikke spart på lovsanger som disse: «Gud bevare Dem. Hver dag ber jeg for Dem til Gud. Budskapet om Deres Høyhets kjærlighet til fedrelandet, brer om seg med velduft over hele verden», skrev en sjeik fra Palestina. «Jeg er alltid beredt til å tjene regjeringen Deres med hundre soldater til hest. Jeg venter på et vink fra Deres Høyhet. [...] Måtte De alltid være min herre.»² Og fra Jerusalem fikk han følgende telegram: «Palestinas arabiske ungdom ber høflig Tysklands eneste fører om å forhindre salget av den tyske Schneller-skolen og de tilhørende landeiendommene til jødene. Ellers vil dette salget bidra til jødifiseringen av det hellige land.»³ Under overskriften: «Det enestående mennesket i Tyskland» forkynte en irakisk avis: «Tyskland må være stolt av føreren, og Irak sender Tyskland sine oppriktige gratulasjoner og beundrer den tyske nasjonen og føreren.»⁴ «Er ikke denne mannen kalt av Gud? For å redde det tyske folk ut av fellen som jødene og forskjel-

¹ Sml. Steppat, s. 271 f.; Marston, s. 19 f.

² Rahal Scheiban til Hitler 18.7.1933, BAB, R 43 II/1420.

³ Notat AA 27.7.1935, *ibid.*

⁴ Dg Bagdad til RMVP 25.8.1934, *ibid.*

lige jødiske organisasjoner har lagt i menneskelighetens navn? Disse jødiske organisasjonene virker utad som om de bringer velsignelser, men i virkeligheten forfølger de tilintetgjørende mål», slo dr. Zeki Kiram fast og spurte når de arabiske folkeslagene skulle våkne: «Nå sier jeg at Arabia kommer til å våke den dagen Gud sender en redelig mann som tror på sine gjerninger, som når ut til folket slik Hitler har gjort det i Tyskland.»⁵ I denne antisemittiske førerkulten kunne man tidlig se mulige allianser mellom islam og nazismen, mellom arabisk nasjonalisme og «det nye Tyskland».

Hitlers popularitet sank ikke, men økte bare jo nærmere krigen kom Midtøsten. Fra og med 1938 ble det trykket artikler i forskjellige arabiske aviser der Hitler ble likestilt med profeten Muhammed.⁶ «I flere måneder har utsendingene fått meldinger fra de mest forskjellige kanter. Meldingene går ut på at det over hele landet opptrer geistlige som taler til de troende om gamle, hemmelighetsfulle spådommer og drømmer. De tydes dithen at Gud har sendt den tolvte imam til verden i Adolf Hitlers skikkelse», rapporterte ambassadøren og ss-brigadeføreren Erwin Ettel fra Teheran i begynnelsen av 1941. «Dermed har det helt uten medvirkning fra utsendingene oppstått en propaganda som stadig øker i omfang, og der føreren og Tyskland blir sett som redningen fra all nød [...] En bildetrykker i Teheran trykker bilder av Føreren og Ali, den første imamen. I flere måneder hang disse store bildene til høyre og venstre for døren til butikken. Alle innvidde forstod meningen med denne plasseringen, nemlig at Ali er den første og Adolf Hitler den siste imamen.» Ettel var fullt klar over fordelene med dette synet: «En måte å støtte denne utviklingen på kunne være å lage en oversikt over Muhammeds kamp mot jødene i gammel tid og førerens kamp i nyere tid. Hvis man i denne sammenhengen likestiller briter og jøder, får man en svært effektiv anti-engelsk propaganda overfor Irans sjiamuslimske befolkning.»⁷ På denne måten fikk nazistisk antisemittisme historiske paralleller og en religiøs legitimitet samtidig som den kunne brukes som praktisk rettesnor.

Da Tyskland hadde beseiret Frankrike i 1940, ble det sunget en ny sang under massedemonstrasjoner i Damaskus, Homs og Aleppo. Den hadde følgende tekst: «Aldri mer monsieur, aldri mer mister / i himmelen Allah, på jorden Hitler.»⁸ Og ett år senere sang man: «Hvorfor flykte når tyskerne kommer? / Fransk er hundens religion. / Hvem har sagt at du skal delta i krigen? Gud er i himmelen, Hitler på jorden.»⁹ I Yemen hørte man på denne tiden bare italiensk radio,¹⁰ og kong Ibn Saud i Saudi-Arabia sendte Hitler følgende hilsen: «Jeg nærer den største respekt og beundring for Tysklands fører.»¹¹ Våren 1941 fikk Hitler høre av kong Faruk i Egypt at: «jeg er fylt av en sterk beundring for føreren og respekt for det tyske folket, og lengter etter den dagen Tyskland seirer over England. Det egyptiske folket og jeg deler et

⁵ Kiram, s. 60.

⁶ Höpp, *Koran*, s. 444.

⁷ DG Teheran til AA 2.2.1941, PAAA, R 60690; om personen: Döschel, s. 168; Bajohr, s. 242 f.; se også rapport om Iran 11.6.1941, BAB, NS 19/2414.

⁸ Aglion, s. 217.

⁹ Collet, s. 169 f.

¹⁰ Stark, s. 31.

¹¹ Vedlegg til rapporten DG Djidda 18.2.1939, ADAP, ser. D, bd. 5, s. 679.

Bilde 4. Erwin Rommel tas imot av italienske offiserer ved ankomsten til Tripoli. Til høyre for Rommel er den italienske øverstkommanderende i Nord-Afrika, general Italo Gariboldi, februar 1941.

i Kyrenaika og på å holde stillingen i Hellas. Dette forsøket krevde for mange krefter. Det 58 000 mann store britiske ekspedisjonskorpset måtte rømme hals over hode fra de greske stillingene og etterlate tungt utstyr. Dermed hadde det britiske imperiet lidd et voldsomt tap av makt og prestisje i Midtøsten.

«Operasjon Merkur», det vil si erobringen av Kreta, ble beordret 25. april,³⁶ og øya ble fullstendig okkupert 1. juni. Dermed ble situasjonen enda verre for britene. Seieren kostet riktignok store tyske tap, men den beviste at kontroll over luftrommet i et område var viktigere enn kontroll over havet.³⁷ Etter dette kontrollerte aksemaktenes flyvåpen uten tvil Det joniske hav og Egeerhavet, og de truet den østlige middelhavskysten og støttepunktene for britenes middelhavsflåte. I tillegg hadde de vunnet en ekstra forsyningsrute fra Hellas til Benghazi og Derna.³⁸ I disse dagene så Churchill for seg at Egypt, Palestina, Malta og Kypros ville gå tapt,

³⁶ OKW/wfSt/Abt.L. 25.4.1941, instruks nr. 28, trykket i Hubatsch, s. 115 f.

³⁷ Hillgruber, *Hitlers*, s. 465 f.

³⁸ Det X. tyske flykorpset i Italias aktiviteter jan.–22.5.1941, BA-MA, RL 7/689; sml. Gundelach, bd. 1, s. 254 f.

6. Aksens alliansepartner

Muftien i Berlin

1. JUNI 1941 KOM al-Husseini og al-Gailani til Teheran etter å ha flyktet fra Irak.¹ Men den persiske hovedstaden skulle bare bli et midlertidig oppholdssted for de to araberne. De havnet nemlig i en svært prekær situasjon da britiske og sovjetiske tropper okkuperte Iran 25. august og tvang sjahen til å abdisere. Mens al-Gailani klarte å få en tyrkisk innreisettillatelse og reise i retning Bosporos, var muftien i første omgang strandet i Teheran. Han stod i fare for å bli anholdt av britene, og flyktet til den japanske ambassaden.² Oberst Lahousen i Abwehr kunne 3. september lettet konstatere at muftien var «i sikkerhet» der.³ Al-Husseini ville imidlertid ikke bli værende i dette asyl. Derfor planla han å flykte fra det britiske maktområdet. Dette skulle bli den fjerde flukten etter at han også hadde forlatt Jerusalem, Beirut og Bagdad som flyktning. Utkledd som kvinne og med hjelp fra den italienske legasjonsråden Mellini klarte han å flykte til Istanbul. Derfra ble han fløyet til Roma omkring 10. oktober.⁴ Der traff han for første gang «Il duce» 27. oktober. Det så ut til at de to hadde funnet tonen – kanskje ikke minst fordi Mussolini i løpet av samtalen hadde uttalt seg i tydelig fiendtlige ordelag om jødene og ideen om en jødisk stat i Palestina. Muftien på sin side gjorde et «intelligent inntrykk» på Mussolini.⁵

En uke senere reiste al-Husseini videre til Tyskland. 6. november kom han til Berlin der han ble møtt av blant andre Grobba med representanter fra pressen til stede.⁶ Kort tid senere, 21. november, kom Al-Gailani til rikshovedstaden. Etter flukten fra Teheran hadde han sittet fast i Istanbul en stund fordi den tyrkiske regjeringen nektet å gi ham utreisettillatelse. Kildene viser at rikspressesjef Paul Schmidt kom ham til unnsetning. Al-Gailani ble snart fløyet til

¹ Gehrcke [= Grobba] til AA 30.5.1941, PAAA, R 29884; Gensicke, s. 71.

² Grobba, s. 249; Schechtman, s. 116 f.

³ KTB OKW/Ausl/Abw II 3.9.1941, BA-MA, RW 5/498.

⁴ DG Rom til AA 13.10.1941, ADAP, ser. D, bd. 13/2, s. 524; Grobba, s. 249; Gensicke, s. 74 f.

⁵ *Frankfurter Zeitung* 28.10.1942; Gensicke, s. 75; Lewis, *Meer*, s. 180; sml. Carpi, *Mufti*, s. 104 f.; i et møte hos statssekretær Weizsäcker prøvde den tyrkiske ambassadøren å finne ut om muftien hadde reist til Italia via Tyrkia; diplomaten a at han hadde «hemninger mot å møte stormuftien på annen måte enn privat og i sivil», men gjerne ville kontrollere ham i større grad, notat StS./AA 15.11.41, PAAA, R 29835.

⁶ DAZ 6.12.1942; opptegnelser fra Grobba/AA 6.11.1941, ADAP, ser. D, bd. 13/2, s. 611 f.

Berlin i et tysk fly.⁷ Men der fikk han ikke den samme oppmerksomheten som muftien. Han møtte riktignok Ribbentrop i begynnelsen av desember, men Hitler måtte han vente på å treffe til juli 1942.⁸ Al-Husseini kunne derimot oppsøke von Weizsäcker med en gang han kom til byen. Tre uker senere hadde han et møte med rikssutenriksministeren.⁹

28. november 1941 ble muftien også mottatt av Hitler. På dette første møtet mellom de to radikale antisemittene deltok også Ribbentrop og Grobba, en referent og to tyske tolker.¹⁰ Opptakten til møtet skal ifølge en av tolkene ha vært preget av en nokså påfallende oppførsel fra Hitlers side. Allerede ved mottakelsen unngikk Hitler å ta imot muftiens utstrakte hånd. Dessuten nektet «føreren» å drikke kaffe med gjesten slik det var vanlig ifølge arabisk tradisjon.¹¹ Da en av tolkene forsiktig gjorde oppmerksom på de arabiske skikkene, snerret Hitler at han ikke tillot «at noen overhodet drikker kaffe i hovedkvarteret». Han lot den tydelig forbløffede gjesten bli stående igjen og forsvant ut av møterommet i noen minutter mens han skummet av raseri. Da han kom tilbake bestrebet han seg tydeligvis på å være høflig og ba en ss-mann servere muftien et glass limonade.¹²

Etter den merkverdige opptakten opptrådte Hitler mer normalt. Muftien takket på sin side for æren av å bli mottatt og forsikret at Hitler ble beundret i hele den arabiske verden. Ifølge al-Husseini var menneskene der «fulle av tillit til føreren som kjemper mot de samme motstanderne som araberne, nemlig engelskmenn, jøder og bolsjevikere. Araberne er beredt til å delta i kampen sammen med Tyskland, og ikke bare med negative virkemidler som for eksempel sabotasje og opptøyer, men også i positiv forstand gjennom å opprette en arabisk legion som skal kjempe side om side med tyske tropper.»¹³ I tilknytning til dette tilbudet, gikk al-Husseini over til å presentere det egentlige ærendet sitt. Han penset over til ønskene blant araberne i Palestina og Irak om uavhengighet og enhet og argumenterte for at en offentlig erklæring fra Tyskland på dette tidspunktet ville ha en svært positiv effekt. Det ville vekke og sett mot i araberne, og det ville lette de hemmelige forberedelsene til et opprør i den arabiske verden i tilfelle aksemaktene inntok regionen. På denne måten prøvde han å avskjære den tyske samtalepartnerens betenkeligheter når det gjaldt negative reaksjoner fra Tyrkia og Frankrike.¹⁴

Hitler forsikret muftien om at han var grunnleggende enig og begynte straks å snakke om temaet som både lå ham og den arabiske gjesten på hjertet. Han understreket at Tyskland gikk inn for en «kompromissløs kamp mot jødene» og at «kampen mot det jødiske hjemmet i

⁷ Grobba, s. 249; Gensicke, s. 91 f.; Dieterich, *Kailānī*, s. 48.

⁸ Opptegnelser fra Grobba/AA 2.12.1941, PAAA, BA 61123; Gensicke, s. 92.

⁹ Ibid., s. 77–84; opptegnelser fra Loesch/AA 28.11.1941, ADAP, ser. D, bd. 13/2., s. 714–718.

¹⁰ Om møtet: Carpi, *Mufti*, s. 109;

¹¹ Schechtman, s. 123; Gensicke, s. 86.

¹² Sitert etter *ibid.*, s. 86, kommentar 34; sml. Schechtman, s. 123.

¹³ Opptegnelser fra Grobba/AA 1.12.1941, PAAA, BA 61123; det finnes også en annen protokoll fra møtet der noen detaljer er forskjellige fra Grobbas presentasjon, sml. ditto Schmidt/Büro RAM 30.11.1941, ADAP, ser. D, bd. 13/2, s. 718–721.

¹⁴ Ditto. Schmidt/Büro RAM 30.11.1941, ADAP, ser. D., bd. 13/2, s. 719; sml. ditto Grobba/AA 2.1.1942, PAAA, BA 61123.

9. Før den tyske innmarsjen

Den arabiske klangbunnen

MENS DE VAR i tysk eksil, dannet al-Husseini, al-Gailani, al-Kawukschi og tilhengerne deres innflytelsesrike grupperinger som fortsatt hadde høy anseelse og stor autoritet i den arabiske verden. De hadde som felles mål å fordrive britene, opprette egne arabiske storriker og utrydde jødene i Palestina. Sommeren 1942 så det ut til at dette målet var innen rekkevidde. I denne avgjørende fasen ble derfor de eksilarabiske initiativene overfor aksemaktene mer intense. Eksilaraberne ønsket å få et bedre utgangspunkt slik at de kunne være med på «befrielsen» av Arabia fra begynnelsen av.

Fauzi al-Kawukschi var i eksil i Berlin fra juli 1941. Han hadde kommet til den tyske hovedstaden etter de mislykkede antibritiske opptøyene i Irak og Syria. Her unnet han seg i første omgang en luksuriøs livsstil for å kompensere for de magre årene da han hadde deltatt i undergrunnskampen. I slutten av juli 1941 forfattet han et memorandum til General Felmy. Her beskrev han nødvendigheten av en fremtidig tysk-arabisk intervensjon i Irak. Han håpet at en invasjon skulle bidra til å holde ham aktuell som alliansepartner for tyskerne. I tillegg til å gi omfattende utlegninger om geografi og krigføring i ørkenen, ga han jødehatet sitt fritt utløp. I forbindelse med propagandainnholdet som han mente var hensiktsmessig, nevnte han også hvor viktig det var at «jødenes rolle og intrigene deres» ble forklart.¹

Sommeren 1942 førte den lovende militære situasjonen til at ropet om frihet og uavhengighet for de arabiske landene ble ekstra sterkt. Den tidligere egyptiske ministeren Mourad Sid Ahmed Pascha kom til den tyske ambassaden i Genève. Den aksevennlige holdningen hans hadde gjort det umulig for ham å vende tilbake til hjemlandet. Han var fast overbevist om at Tyskland og Italia skulle «befri» Egypt. Derfor tilbød han aksemaktene hjelp og signaliserte at han var innstilt på å reise til Berlin for å føre videre samtaler.² Samtidig oppsøkte kjente arabiske nasjonalister som hadde funnet sammen i eksil i Istanbul, ambassaderåd Granow og la frem et ønske om fullstendig uavhengighet først og fremst for Irak, Syria, Libanon, Transjordan, Palestina og de arabiske emiratene. Aksemaktene skulle garantere denne uavhengigheten i form av en offentlig erklæring. I tillegg ville nasjonalistlederne få al-Husseini og al-Gailani

¹ Memorandum al-Kawukschi (udatert / juli 1941), BA-MA, RW 4/d.252.

² DG Genf til AA 1.7.1942, PAAA, BA 61124.

til å arbeide for at det «arabiske frihetskorpset» i panserarmé Afrika skulle gå inn i Egypt og den arabiske regionen «slik at araberne får anledning til å ofre eget blod for at landene deres skal befri fra det engelske åket».³ Det at de fremhevet viljen til å kjempe for «befrielse» og fordrivelse av britene utenfor grensene av Egypt, impliserte at de også var villige til å fjerne jødene i Palestina.

Muftien og al-Gailani var de riktige mottakerne for appellen om innsats av arabiske frivillige. Et av de viktigste virksomhetsområdene for de to skulle være rekruttering av arabere til den tysk-arabiske opplæringsavdelingen. Troppen som var satt opp i forbindelse med spesialstab F, skulle på den ene siden være et veritabelt propagandainstrument for aksen og fremme arabisk samarbeid. På den andre siden skulle den danne grunnlaget for fremtidige arabiske armeer i tysk tjeneste. Sommeren 1942 ventet enheten, akkurat som Rauffs kommando, på innsats i Kapp Sounion på det greske fastlandet.⁴ Det var knyttet høye forventninger både på tysk og arabisk side til propagandaeffekten av denne enheten når den nådde det arabiske territoriet. Så sent som i en samtale med general Felmy i januar 1942 hadde muftien og al-Gailani regnet på omfanget av bevæpnet arabisk kollaborasjon når aksetroppene ankom. Etter Grobbas notater fra møtet la begge frem en detaljert oversikt der «nesten hele den irakiske hæren på omkring tre divisjoner kommer til å slutte seg til de tyske troppene når de når de arabiske områdene. Fra området Stor-Syria kommer et antall frivillige på størrelse med to divisjoner til å melde seg til tjeneste. Kanskje vil flere ti tusen stammefolk erklære seg villige til å samarbeide med de tyske troppene.»⁵

Men i virkeligheten var forholdene langt mer beskjedne. Det kunne man allerede se ved oppstillingen av de arabiske samarbeidsenheterne under spesialstab F. De ble mye mindre enn det som ble stipulert i de fantastiske beregningene. I begynnelsen av mars 1942 måtte militærlederne rapportere til utenriksdepartementet at opplæringen av araberne ikke utviklet den håpede smitteeffekten. I stedet hadde mange frivillige bedt om avskjed for å kunne studere i Tyskland. Derfor ba hæren innstendig om at studiemulighetene med tysk finansiering som hittil hadde eksistert, snarest mulig skulle reduseres. Dessuten måtte al-Gailani og muftien påvirkes til å motivere araberne bedre.⁶

I august 1942, mer enn et halvt år etter grunnleggelsen, hadde den tysk-arabiske opplæringsavdelingen bare 243 arabere. 24 av dem kom fra Irak, 112 var syrere eller palestinere og 107 kom fra nordvestafrikanske land.⁷ I lys av disse resultatene beklaget Felmy seg over at al-Gailani nesten ikke deltok i rekrutteringen av arabere. Den tidligere irakiske statsministeren forlangte på sin side en militær avtale med aksemaktene som en forutsetning for at han skulle involvere seg. Både al-Gailani og muftien krevde dessuten i utgangspunktet en utelukkende

³ Granow/AA til AA 1.7.1942, *ibid.*, R 27332; ditto 4.7.1942, *ibid.*; oversatt erklæring fra arabiske nasjonalistledere (udatert / 2. juli 1942), *ibid.*; om muftiens reaksjon opptegnelser Woermann/AA 18.7.1942, *ibid.*, R 27332.

⁴ Tjenesteinstruks OKW/Wfst/Abt.L 21.6.1941, BA-MA, RW 4/d.538; rapport kommandør spesialstab F 15.8.1942, PAAA, R 27325; Tillmann, s. 354 f.

⁵ Opptegnelser fra Grobba/AA 5.1.1942, BA-MA, RW 4/d.691.

⁶ OKW/Abw/Abt. Ausl til AA 6.3.1942, PAAA, BA 61123.

⁷ Stillingtaken kommandør spesialstab F (udatert / midten av august 1942), *ibid.*, BA 61124.

Bilde 10. 21. august 1939 strandet «Patria» med hensikt på en sandbanke utenfor Tel Aviv. Om bord på skipet var det 850 jødiske flyktninger fra Europa. Innvanderne ble brakt på land av Haganah-medlemmer, men deretter ble de anholdt av britene og internert i en leir utenfor Haifa.

transportere dem til en interneringsleir på Mauritius for å avskrekke andre.²⁵ De vanskelige forholdene både i Palestina og Europa, førte til at *alija beth* ble kraftig redusert i løpet av det første krigsåret. Først i 1944 tok den seg opp igjen. Likevel prøvde flere skip å nå kysten av Palestina i løpet av krigen.

To skipsnavn blir stående som symboler på disse fortvilte forsøkene. I desember 1940 skulle «Patria» ta om bord passasjerer fra tre flyktningeskip som britene hadde holdt tilbake i Haifa, og frakte dem til Mauritius. Haganah hadde smuglet en bombe om bord på skipet. De ville skade det slik at det ikke kunne legge fra. Tragisk nok hadde de feilberegnet sprengkraften i bomben. «Patria» sank etter eksplosjonen og tok 252 mennesker med seg i døden.²⁶ «Struma» var et skip som opprinnelig ble brukt til dyretransport. I desember 1941 gikk det fra den rumenske havnen Constanza i retning av Palestina. Om bord var det 769 jøder som så langt hadde klart å unnsnippe forfølgelsene fra tyskere og rumenske landsmenn. Det knapt sjødyktige skipet måtte legge til i Istanbul slik at passasjerene kunne skaffe seg innvandringsvisum. Da det likevel ikke var mulig å få tak i visum, lå «Struma» i flere uker og ventet i havnen. I slutten av februar ble skipet tvangsslept ut og overlatt til seg selv på åpent hav uten drivstoff

²⁵ Pail, s. 195; Hyamson, s. 149 f.; Zweig, Britain, s. 51–88; EDH, bd. I, s. 24–30.

²⁶ Sykes, Kreuzwege, s. 244 f.; Hyamson, s. 150; Zweig, Britain, s. 73 f.

13. Muslimer for Det tredje rike

Den islamske sektoren i den tyske hæren, sikkerhetspolitiet og Waffen-ss

DA MUFTIEN KOM til Berlin, var den tyske hæren allerede i gang med å bygge opp en islamsk sektor i sine egne rekker. Dette var en reaksjon på personalmangelen som hadde oppstått i operasjon Barbarossa. Frem til slutten av november 1941 hadde tyskerne allerede mistet 743 112 mann som enten var døde, skadd eller savnet. Dette tilsvarte 23,12 prosent av hele hæren ved østfronten.¹ På grunn av denne årelatingen hadde enkelte deler av hæren for lenge siden begynt å rekruttere lokale frivillige til tjeneste bak fronten og til dels også til fronttjeneste. 15. november godkjente generalkvartermesteren at det skulle stilles opp to hundremannsgrupper av henholdsvis «krigsfanger med turkmensk og kaukasisk avstamning» i baktroppene i hær-område sør.² Mangelen på sikringsstyrker tvang tyskerne «til å utnytte alle lokale elementer med en fiendtlig innstilling overfor sovjetsystemet i de okkuperte østområdene». Dette var årsaken til at det 9. januar 1942 i tillegg ble satt opp en hundremannsgruppe av «pålitelige løslatte krigsfanger og lokale innbyggere» i hver av armeene.³ Dermed var oppbygningen av østlegionen i gang.

13. januar 1942 ga opprustningssjefen for hæren og kommandanten for reservehæren den militære kommandanten i generalguvernementet i oppdrag å stille opp en turkestanisk og en kaukasisk-muslimsk legion.⁴ I 1942 kom det også to andre islamske enheter, nemlig en nord-kaukasisk legion og en legion med soldater som stammet fra Volga-området. Fra sommeren 1942 ble disse legionene ledet av oppstillingsstabene for østlegionen på troppsøvingsplassen Rembertow og i Radom. 24. april ble det utstedt «bestemmelser for oppstilling av østlegionen». Alle legionene ble ledet av tyske kommandører. Styrkene ble definert som «enheter av frivillige krigere for befrielsen av hjemlandet fra bolsjevismen og for trosfrihet».⁵

¹ КТВ Halder, bd. 3, s. 318.

² ОКН/Gen.Qu. til Berück Süd 15.11.1941, BA-MA, RH 22/198.

³ ОКН / Org.Abt. (III) til HGr 9.1.1942, ibid., RH 19 III/492.

⁴ ОКН / Chef HGrüst og BdE 13.1.1942, oppstilling av den turkestaniske og kaukasisk-muslimske legionen, ibid., RH 12-21/7.

⁵ Ditto 24.4.1942, bestemmelser for oppstilling av østlegionen, ibid., RH 19 V/108.

De regionale kjennetegnene som legionærene hadde fått sydd på høyre overarm av den tyske feltuniformen, viste også til islamske røtter. Kjennetegnet forestilte en halvmåne, en moské og kryssede krumsabler.⁶ «Innsatsen av bevæpnede legioner skal ikke bare spare tysk blod», mente overkommandoen for armégruppe sør. «Den skal også være et politisk kampmiddel som undergraver og reduserer fiendens motstandskraft».⁷

På Krim gikk den 11. armé til og med ett skritt lenger. Tatarene var den eneste muslimske gruppen på halvøya og utgjorde 20 prosent av den samlede befolkningen. De meldte seg straks og i sluttet orden til tysk tjeneste. I begynnelsen av 1942 ble de «innlemmet i enhetene under den 11. armé på grunnlag av frivillig tjeneste». Med andre ord ble de en integrert del av den tyske hæren.⁸ Frem til slutten av januar hadde allerede 3000 av dem meldt seg til tjeneste.⁹ I mars 1942 var det 20 000 frivillige som kjempet i rekkene til den 11. armé. Det vil si at hver tiende krimtatar tjenestegjorde på tysk side.¹⁰ Et engasjement av denne typen kan på ingen måte forveksles med ideologinøytral soldattjeneste. Dette dokumenteres av direktivene som ble utstedt for opplæringen av disse soldatene: «Følgende temaer skal behandles: a) Bolsjevismen, undertrykkeren av nasjonal og personlig frihet. Jødedommens rolle i bolsjevismen».¹¹

Våren 1942 ble det dannet enda en oppstillings- og opplæringsstab, nemlig den 163. infanteridivisjon, i Mirgorod i Ukraina. Her og i generalguvernementet ble det frem til 1943 dannet til sammen 78 forsterkede infanteribataljoner som ble sendt til østlegionene. Dette skjedde i tre bølger, og 54 av disse bataljonene var muslimske.¹² I tillegg ble det dannet et stort antall bygge- og forsyningsenheter, pakkdyrkolonner og lignende. Hit henviste man legionærene som fysisk sett ikke var fullt stridsdyktige. Sannsynligvis var det omtrent like mange av dem som av de stridende legionærene. Det samlede antallet legionærer ved østfronten som ble rekruttert på denne måten, var minst 150 000 til 170 000 mann.¹³ Omkring to tredjedeler av dem var trolig muslimer. Den tyske hæren belønnet engasjementet med å bestille mullaer som skulle arbeide helt nede på bataljonsnivå, og ved å overholde islamske regler for mat og begravelser.¹⁴ Østlegionene ble etter hvert fordelt på hele det europeiske operasjonsområdet for hæren. Derfor vokste behovet for en enhetlig ledelse. I 1943 utnevnte hærens overkommando Ernst Köstring til general for troppene på østfronten, og fra og med 1. januar 1944 var han også general for de frivillige enhetene.¹⁵ I september 1944 hadde han kommandoen over 160 000 soldater, og brukte dem også i de kritiske områdene på den franske og italien-

⁶ Hoffmann, *Ostlegionen*, s. 25–39.offH

⁷ Ordre OK HGr Süd 19.5.1942, BA-MA, RH 19 V/108.

⁸ Ordre AOK 11 / OQu / Qu 2 6.1.1942, *ibid.*, RH 20-11/407; sml. Oldenburg, s. 119 f.; Kunz, s. 207 f., 237 f.

⁹ AOK 11 / IV Wi, rapport for 1.12.1941–31.1.1942, BA-MA, RH 20-11/415.

¹⁰ Sonderführer Siefers til OKH/GenQu 20.3.1942, oppstilling av tatar- og kaukaserformasjonen innen AOK 11, *ibid.*, RH 19 V/108.

¹¹ AOK 11 / 1c 18.2.1942, propagandaopplæring av frivillige tatarer, *ibid.*, RH 20-11/457.

¹² Hoffmann, *Kaukasien*, s. 51, 55.

¹³ *Ibid.*, s. 56.

¹⁴ Idem, *Ostlegionen*, s. 136 f.

¹⁵ *Ibid.*, s. 52; sml. Teske.

Etterord

DA DE ALLIERTE vant over Det tredje rike, skrinla tyskerne planene om å «befri» araberne og utrydde jødene i de arabiske landene. Seiersmaktene forfulgte dem som hadde arbeidet for slike prosjekter, og senest fra mai 1945 prøvde disse personene å komme i sikkerhet.

Rauff satt i krigsfangenskap i Rimini i Italia frem til desember 1948. Den katolske kirken hjalp ham slik at han samme år klarte å flykte til Syria. Kort tid etter reiste han til Sør-Amerika. Han hadde et godt ry som etterretningsagent. Derfor ble han ansatt som kontaktperson i den tyske etterretningsorganisasjonen Organisation Gehlen og den senere Bundesnachrichtendienst i Argentina. Angivelig brøt Tyskland først forbindelsen med ham i 1962. På denne tiden innledet det vesttyske rettsvesenet en etterforskning mot ham fordi han var ansvarlig for bruken av gassvogner.¹ Rauff flyttet til Chile, og slo seg ned i Punta Arenas sør i landet. Der tjente han gode penger på industrivirksomhet. Da den tidligere ss-offiseren hadde fylt 66 år, var Bruno Streckenbach under etterforskning i Vest-Tyskland. Rauff gikk med på å la seg forhøre. Han visste godt at det tyske rettsvesenet ikke kunne nå ham i Chile. Forbundsrepublikken hadde nemlig allerede prøvd å få ham ulevert, men chilensk høyesterett avviste dette forsøket i februar 1963.²

Han møtte en etterforskningsdommer og en statsadvokat fra landretten i Hamburg i den tyske ambassaden i Santiago 28. juni 1972. Her fikk han prate om gamle dager og understreke betydningen av stillingen han hadde hatt. Han bagatelliserte at han hadde ansvaret for bruken av gassvognene, og uttalte seg svært kryptisk om ss-innsatskommandoen i Afrika. Til gjengjeld fortalte han detaljert om de interne forholdene i hovedkontoret for rikssikkerhet, beskrev intriger og ga en utførlig karakteristikk av Heydrich. Han nevnte blant annet at Heydrich «kunne være en svært sjarmerende og elskverdig vert».³ Etter at han hadde uttalt seg til det tyske rettsvesenet, kunne Rauff leve videre som før. Samme år prøvde Simon Wiesenthal å få den sosialistiske presidenten Salvador Allende til å utlevere Rauff, men Allende avviste forsøket på formelt grunnlag.⁴ I september 1973 ble massemorderen Rauff vitne til generalenes statskupp. Augusto Pinochet erstattet Allende som statsleder, og Chile ble et dik-

¹ Banach, s. 258; Schenk, s. 348, kommentar 750.

² Farías, s. 300 f.

³ Forhør av Walther Rauff 28.6.1972, BAL, B 162/3637, ark 76–91.

⁴ Farías, s. 291–299.

Forkortelser

AA	Auswärtiges Amt (utenriksdepartementet)
AAS	Asian and African Studies
Abt.	Abteilung (avdeling)
ADAP	Akten zur Deutschen Auswärtigen Politik (journaler om tysk utenrikspolitikk)
Adj.	Adjutantur
AM	Außenminister(ium) (utenriksminister/utenriksdepartement)
AO	Auslandsorganisation (utlandsorganisasjon)
AOK	Armeeoberkommando (hærens overkommando)
AR	Amt Rosenberg (Rosenbergs kontor)
ASQ	Arab Studies Quarterly
Ausl/Abw	Amt Ausland/Abwehr (kontor utland/Abwehr)
BAB	Bundesarchiv Berlin (forbundsarkiv i Berlin)
BAK	Bundesarchiv Koblenz (forbundsarkiv i Koblenz)
BAL	Bundesarchiv-Außenstelle Ludwigsburg (forbundsarkiv, underavdeling i Ludwigsburg)
BA-MA	Bundesarchiv-Militärarchiv Freiburg/B. (forbundsarkiv, militærarkiv i Freiburg im Breisgau)
BA-ZA	Bundesarchiv-Zwischenarchiv Dahlwitz-Hoppegarten (forbundsarkiv, mellomarkiv i Dahlwitz-Hoppegarten)
bd.	bind
BDC	Berlin Document Center
BdS	Befehlshaber der Sicherheitspolizei und des SD (kommandant for sikkerhetspolitiet og SD)
BPK	Bildarchiv Preußischer Kulturbesitz Berlin (bildearkiv i Preußischer Kulturbesitz Berlin)
CdS	Chef der Sicherheitspolizei und des SD (leder for sikkerhetspolitiet og SD)
DAK	Deutsches Afrikakorps (det tyske Afrikakorpset)
DAZ	Deutsche Allgemeine Zeitung
des.	desember
DG	Deutsche Gesandtschaft (tysk ambassade)
DGK	Deutsches Generalkonsulat (tysk generalkonsulat)
div.	divisjon
DK	Deutsches Konsulat (tysk konsulat)
DNB	Deutsches Nachrichtenbüro (tysk etterretningsbyrå)
dok.	dokument(er)
DRZW	<i>Das Deutsche Reich und der Zweite Weltkrieg</i>
DVK	Deutscher Vizekonsul (tysk visekonsul)
EdH	<i>Enzyklopädie des Holocaust</i>
FHW	avdeling Fremde Heere West
forkl.	forklaring
forskj.	forskjellig
GB	Storbritannia

Personregister

Abdallah, av Transjordan 37, 51, 66, 67, 231
Adenauer, Konrad 225, 258
Agronsky, Gershon 164
Alexander, sir Harold 172
Ali (imam) 48, 147
Allenby, sir Edmund 24, 26
Allende, Salvador 223
Alexander II. 23
Andrews, Lewis 37
Arafat, Yassir 5, 151, 228
Arajs, Viktor 137
Arnim, Hans-Jürgen von 186, 200
Auchinleck, sir Claude 84, 118, 121, 122, 126, 172

Balfour, lord Arthur 24
al-Banna, Hassan 50, 149
Barbie, Klaus 198
Bauer, Yehuda 167
Begin, Menachem 226
Beisner, Wilhelm 95, 96, 134, 136, 137, 224
Bellaïche, Haim 189
Ben Gurion, David 156, 159
Berger, Gottlob 115, 207, 209, 210, 212, 213, 217, 218
Best, Georg 187
Blomberg, Axel von 82
Borgel, Moishe 189, 190, 200
Bose, Subhas Chandra 144, 252
Bourguiba, Habib 198

Brenner, Joseph Chaim 26
Buber, Martin 29, 37
Bucerius, Gerd 226
Bürkner, Leopold 93

Canaris, Wilhelm 64, 65, 66, 80, 92, 93, 178, 193, 194
Chancellor, sir John 29, 33
Chamberlain, Neville 39, 44, 45, 163
Churchill, sir Winston 27, 45, 77, 81, 94, 120, 123, 124, 163, 164, 172, 173, 197, 213, 247
Ciano, grev Galeazzo 72, 100
Cicurell, Salvator 127

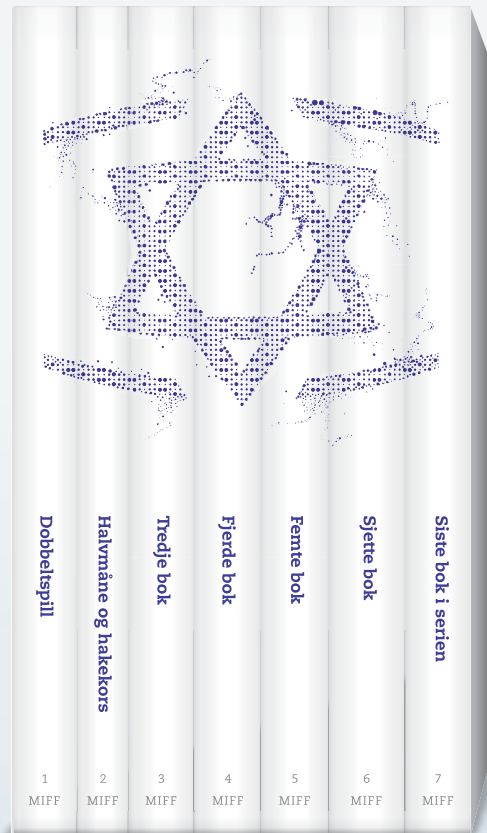
Däumer 137
Daluge, Kurt 206
Darlan, François 81, 185
Dayan, Moshe 159, 161, 162, 167, 247
Deininger, Friedrich 219
Dentz, Henri Fernand 82
Dill, sir John 35
Dirlewanger, dr. Oskar 14, 213
Disraeli, Benjamin 54
Dittmann, Herbert 38, 40, 43, 64
Doehle, dr. Walter 35, 39, 40, 42, 55, 56, 62
Dönhoff, Marion Gräfin 226
Durra, Joseph Said Abu 57

Eichmann, Adolf 15, 63, 68, 112, 143, 229, 244, 245, 253
Eisenhower, Dwight D. 185, 187
Eppler, Hans 148, 149
Estéva, Jean-Pierre 186, 188, 189, 190

Om forfatterne

MARTIN CÜPPERS, dr.phil.; født i 1966; studerte historie og romanistikk i Trier og Berlin; doktorgrad i 2004; vitenskapelig medarbeider ved forskningssenteret Ludwigsburg under Universitetet i Stuttgart; publikasjoner: „...auf eine so saubere und anständige ss-mäßige Art“. Die Waffen-ss in Polen 1939–1941, i: Klaus-Michael Mallmann / Bogdan Musial (red.): *Genesis des Genozids. Polen 1939–1941*, Darmstadt 2004, s. 90–110; *Wegbereiter der Shoah. Die Waffen-ss, der Kommandostab Reichsführer-ss und die Judenvernichtung 1939–1945*, Darmstadt 2005; „Beseitigung der jüdisch-nationalen Heimstätte in Palästina“. Das Einsatzkommando bei der Panzerarmee Afrika 1942, i: Jürgen Matthäus/ Klaus-Michael Mallmann (red.): *Deutsche, Juden, Völkermord. Der Holocaust als Geschichte und Gegenwart*, Darmstadt 2006, s. 153–176 (skrevet i samarbeid med Klaus-Michael Mallmann); bor i Berlin.

KLAUS-MICHAEL MALLMANN, dr.phil.habil.; født i 1948; studerte historie, sosiologi, statsvitenskap og germanistikk i Mannheim og Saarbrücken; doktorgrad i 1980; habilitasjon i 1995; vitenskapelig leder ved forskningssenteret Ludwigsburg og professor i nyere historie ved Universitetet i Stuttgart; publikasjoner bl.a.: *Karrieren der Gewalt. Nationalsozialistische Täterbiographien*, Darmstadt 2004 (utgitt i samarbeid med Gerhard Paul); *Genesis des Genozids. Polen 1939–1941*, Darmstadt 2004 (utgitt i samarbeid med Bogdan Musial); *Deutsche, Juden, Völkermord. Der Holocaust als Geschichte und Gegenwart*, Darmstadt 2006 (utgitt i samarbeid med Jürgen Matthäus); bor i Ludwigsburg.

Følg med videre i MIFFs bokserie

Denne boken er den andre i en serie bøker fra Med Israel for fred (MIFF). Boken *Dobbeltspill, Sviket mot fredsprosessen* kom i 2012, og kan bestilles fra MIFF. I de neste bøkene vil vi fortsette å sette fokus på aktuelle temaer relatert til Israel, det jødiske folk og Midtøsten.

Når bokserien er ferdig, vil bokryggene til sammen skape et vakkert bilde i bokhyllen din. Følg med på miff.no for å sikre deg alle utgivelsene etterhvert som de kommer ut.

Med Israel for fred

Gjennom saklig og allsidig informasjon om Midtøsten-konflikten, det jødiske folk og dets historie ønsker MIFF å skape en dypere og større sympati for Israel og det jødiske folk. MIFF støtter det jødiske folkets rett til et nasjonalt hjemland i Erez Israel. MIFF støtter en løsning av flyktningeproblemene som ikke innebærer en trussel mot Israels eksistens. MIFF mener at konflikten mellom Israel og dets naboer bør løses ved direkte forhandlinger mellom partene. MIFF tar avstand fra organisasjoner som ikke vil anerkjenne staten Israel. MIFF driver Nordens største pro-israelske nettsted, www.miff.no.